

بررسی دیدگاه خانواده های ایرانی نسبت به آموزش هنر در ایران

فتح اله زارع خلیلی

استادیار گروه هنر و معماری دانشگاه شیراز

نادیا بدلی

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز

چکیده:

انتخاب رشته تحصیلی یکی از مهمترین تصمیم هایی است که دانش آموزان در دوره تحصیل خود می گیرند و می تواند سرنوشت شغلی و آینده آنان را رقم بزند. مطالعه حاضر با هدف بررسی دیدگاه خانواده های ایرانی نسبت به آموزش هنر در ایران و تأثیر آن بر انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر شهرستان مرودشت انجام شده است. هدف اصلی این مطالعه، شناسایی متغیرهایی است که بیشترین تأثیر را بر این انتخاب دارند. برای این منظور، پرسشنامه های با ۴۰ سؤال تهیه شد که هر ۱۰ سؤال مربوط به یکی از متغیرهای تحقیق بود. این پرسشنامه توسط ۱۴۸ دانش آموز به طور کامل و بدون ایراد تکمیل گردید. تحلیل داده ها با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی و نرم افزار SmartPLS انجام شد. نتایج نشان داد که عوامل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی بیشترین تأثیر را بر انتخاب رشته هنر دارند و پس از آن، تحصیلات والدین بیشترین تأثیر را داشت. در حالی که متغیرهای اقتصادی با اینکه ضریب همبستگی ۰.۵۸۴ با متغیر انتخاب رشته هنر داشتند، تأثیر معنی داری در انتخاب رشته دانش آموزان نداشتند. این یافته ها نشان میدهد که در جامعه های که فرهنگ و مذهب نقش مهمی ایفا میکنند، این عوامل میتوانند تأثیر قابل توجهی بر تصمیمات تحصیلی دانش آموزان داشته باشند. استفاده از پارامتر Q^2 برای ارزیابی قدرت پیشبینی مدلها نیز نشان داد که مدل مورد استفاده دارای قدرت پیش بینی بالایی است.

کلمات کلیدی: انتخاب رشته هنر ، تحلیل عاملی تأییدی ، عوامل فرهنگی و اجتماعی و مذهبی ، تحصیلات والدین ، اقتصاد

مقدمه :

انتخاب رشته تحصیلی یکی از تصمیمات مهم و تأثیرگذار در زندگی دانش آموزان است که می تواند مسیر حرفه ای و شخصی آنها را شکل دهد. این تصمیم تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد که شامل متغیرهای اقتصادی، تحصیلات والدین و عوامل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی میشود. در جوامعی که فرهنگ و مذهب نقش برجستهای دارند، این عوامل میتوانند تأثیر قابل توجهی بر تصمیمات تحصیلی دانش آموزان داشته باشند.

در این تحقیق، به بررسی تأثیر این متغیرها بر انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر پرداخته ایم. هنر به عنوان یک رشته تحصیلی، نه تنها نیازمند استعداد و علاقه است، بلکه تحت تأثیر نگرشها و ارزشهای فرهنگی و اجتماعی نیز قرار دارد. از این رو، درک عواملی که بر انتخاب این رشته تأثیر میگذارند، میتواند به بهبود فرآیند مشاوره تحصیلی و برنامه ریزی آموزشی کمک کند.

مطالعات پیشین نشان داده اند که متغیرهای اقتصادی و تحصیلات والدین میتوانند نقش مهمی در تصمیم گیریهای تحصیلی دانش آموزان ایفا کنند. والدینی که دارای تحصیلات بالاتری هستند، معمولاً تمایل بیشتری به حمایت از تحصیلات فرزندان خود دارند و این امر میتواند بر انتخاب رشته تحصیلی آنها تأثیر بگذارد. (میلانی، ۱۴۰۲) و (عزیزی، ۱۳۹۸) همچنین، وضعیت اقتصادی خانواده میتواند محدودیتهای و فرصتهایی را برای دانش آموزان ایجاد کند که بر تصمیم گیریهای تحصیلی آنها تأثیرگذار است. (بهرامی و دیگران، ۱۳۹۸) علاوه بر این، عوامل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی نیز می توانند نقش مهمی در انتخاب رشته تحصیلی ایفا کنند. در جوامعی که ارزشهای فرهنگی و مذهبی قوی هستند، این عوامل می توانند نگرشها و ترجیحات دانش آموزان را شکل دهند و بر تصمیمات آنها تأثیر بگذارند. به عنوان مثال، در برخی جوامع، هنر به عنوان یک رشته تحصیلی ممکن است کمتر مورد توجه قرار گیرد یا برعکس، به عنوان یک رشته با ارزش و معتبر شناخته شود. (رضایی و دیگران، ۱۴۰۱)

هدف اصلی این تحقیق، شناسایی و تحلیل تأثیر این متغیرها بر انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر است. برای این منظور، از پرسشنامه ای با ۴۰ سؤال استفاده شده است که هر ۱۰ سؤال مربوط به یکی از متغیرهای مستقل است. داده های جمع آوری شده با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی و نرم افزار SmartPLS تحلیل شده اند تا میزان تأثیر هر یک از این متغیرها بر انتخاب رشته هنر مشخص شود. این تحقیق می تواند به پژوهشگران و مشاوران تحصیلی کمک کند تا با درک بهتری از عوامل مؤثر بر انتخاب رشته تحصیلی، برنامه های آموزشی و مشاورهای مؤثرتری طراحی کنند که به دانش آموزان در انتخاب رشته تحصیلی مناسب کمک کند. همچنین، نتایج این تحقیق میتواند به سیاستگذاران آموزشی در تدوین سیاستهایی که به بهبود فرآیند انتخاب رشته تحصیلی کمک می کند، یاری رساند.

روش تحقیق:

در این تحقیق به بررسی تأثیر متغیرهای مستقل اقتصاد، تحصیلات والدین، و عوامل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی بر انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر پرداخته ایم. هدف این تحقیق تعیین این است که کدام یک از این متغیرها بیشترین تأثیر را بر انتخاب رشته هنر دارند. روش پژوهش توصیفی-پیمایشی و از نظر هدف کاربردی می باشد. جامعه آماری آن شامل دانش آموزان دختر سال اول دبیرستان در سه مدرسه منطقه بالا متوسط و پایین در سال تحصیلی ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ با تعداد ۳۰۰ نفر می باشد. روش نمونه گیری به صورت تصافی می باشد که ۲۰۰ نفر به روش نمونه گیری تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند که از این ۲۰۰ نفر، پرسشنامه ۱۴۸ نفر بصورت کامل و بدون ایراد تکمیل گردید.

۱- ابزار جمع آوری داده ها:

برای جمع آوری دادهها، از پرسشنامه ای با ۴۰ سؤال استفاده شد که هر ۱۰ سؤال مربوط به یک متغیر بود. این پرسشنامه به ۲۰۰ دانش آموز دختر در مدارس دخترانه تحویل داده شد و ۱۴۸ پرسشنامه کامل و بدون ایراد بازگردانده شد. پرسشنامه ها با استفاده از

طیف لیکرت پنج گزینه‌های طراحی شده بودند. سپس داده‌های پرسشنامه در نرم افزار SPSS ذخیره شده و جهت تحلیل در نرم افزار SmartPLS با فرمت CSV ذخیره گردیده است.

۲- روش تحلیل داده‌ها:

برای تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده، از تحلیل عاملی تأییدی (CFA) با استفاده از نرم افزار آماری SmartPLS استفاده شد. تحلیل عاملی تأییدی یک روش آماری است که برای بررسی برازش یک مدل از پیش تعیین شده با داده‌های جمع‌آوری شده به کار می‌رود. این روش به محقق کمک می‌کند تا تأیید کند که آیا ساختار و روابط بین متغیرهای پنهان در مدل نظری با داده‌های واقعی همخوانی دارد یا خیر.

۳- مراحل تحلیل:

- **تعریف مدل نظری:** مدل نظری شامل سه متغیر مستقل (اقتصاد، تحصیلات والدین، و عوامل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی) و یک متغیر وابسته (انتخاب رشته هنر) بود. متغیرهای وابسته و مستقل به عنوان متغیرهای پنهان و سؤالات پرسشنامه به عنوان متغیرهای آشکار در نظر گرفته شدند.
- ۱- **متغیرهای پنهان و آشکار:** در مدل‌های ساختاری، متغیرهای پنهان (یا نهفته) به متغیرهایی اطلاق می‌شود که به طور مستقیم قابل مشاهده نیستند و از طریق متغیرهای آشکار (یا مشاهده شده) اندازه‌گیری می‌شوند. در این تحقیق، متغیرهای پنهان شامل اقتصاد، تحصیلات والدین، عوامل فرهنگی-اجتماعی-مذهبی و انتخاب رشته هنر هستند. سؤالات پرسشنامه به عنوان متغیرهای آشکار عمل میکنند که این متغیرهای پنهان را اندازه‌گیری میکنند.
- ۲- **اقتصاد:** این متغیر مستقل نشان دهنده وضعیت اقتصادی خانواده‌ها است و می‌تواند تأثیر مستقیمی بر تصمیم‌گیری دانش‌آموزان برای انتخاب رشته هنر داشته باشد. وضعیت اقتصادی می‌تواند بر دسترسی به منابع آموزشی و فرهنگی و همچنین حمایت مالی از فعالیتهای هنری تأثیرگذار باشد.
- ۳- **تحصیلات والدین:** این متغیر مستقل نشان دهنده سطح تحصیلات والدین است و می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر نگرش و تصمیم‌گیری دانش‌آموزان برای انتخاب رشته هنر داشته باشد. والدینی که تحصیلات بالاتری دارند، احتمالاً ارزش بیشتری برای آموزش و پرورش هنری قائل هستند و این نگرش را به فرزندان خود منتقل میکنند.
- ۴- **عوامل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی:** این متغیر مستقل نشان دهنده ارزشها و باورهای فرهنگی، اجتماعی و مذهبی است که می‌تواند تأثیر زیادی بر تصمیم‌گیری دانش‌آموزان برای انتخاب رشته هنر داشته باشد. این عوامل می‌توانند نقش مهمی در شکل‌گیری نگرشها و ترجیحات دانش‌آموزان ایفا کنند.
- ۵- **انتخاب رشته هنر:** این متغیر وابسته نشان دهنده تصمیم‌گیری دانش‌آموزان برای انتخاب رشته هنر است. این متغیر تحت تأثیر متغیرهای مستقل قرار دارد و تحقیق بررسی می‌کند که عوامل فرهنگی-اجتماعی-مذهبی، تحصیلات والدین و وضعیت اقتصادی هر کدام بر تصمیم‌گیری انتخاب رشته هنر چقدر تأثیر دارند.

- **بررسی پایایی (قابلیت اعتماد) مدل:** در نرم افزار SmartPLS جهت پایایی مدل از پارامترهای آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و بار عاملی استفاده می‌شود. (Cheung, 2024)

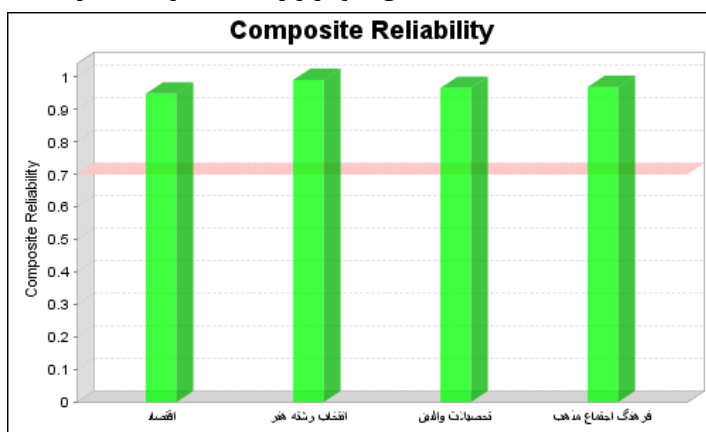
➤ **بار عاملی :** در بخش Outer loading نرم افزار SmartPLS که همان بار عاملی است و طبق جدول زیر بایستی مقادیر هر کدام از سوالات مقادیر بالای ۰.۷ داشته باشد (Hair, 2022) و نرم افزار مقادیر زیر ۰.۷ را قرمز رنگ مشخص می کند که بایستی آن سوال حذف یا اصلاح شود. برای متغیر پنهان اقتصاد ۱۰ سوال در نظر گرفته بودیم که ماتریس Outer loading آن بصورت زیر است.

Matrix	اقتصاد	انتخاب رشته هنر	تحصیلات والدین	فرهنگ اجتماع م...
A1	0.763			
A10	0.868			
A2	0.633			
A3	-0.354			
A4	0.899			
A5	-0.343			
A6	-0.835			
A7	0.717			
A8	0.882			
A9	0.376			

جدول ۱: بار عاملی پرسشنامه

با حذف سوالات ۳ و ۵ و ۹ از متغیر اقتصاد، بار عاملی متغیر اقتصاد از نظر پایایی تصحیح می گردد. در مورد متغیر عامل فرهنگی - مذهبی - اجتماعی پرسشنامه هایی که بار عاملی کمتر از ۰.۷ دارند حذف می کنیم که با این کار سوالات ۲ و ۳ و ۷ مربوط به این متغیر حذف می گردد تا بار عاملی کل پرسشنامه ها بالای ۰.۷ باشد.

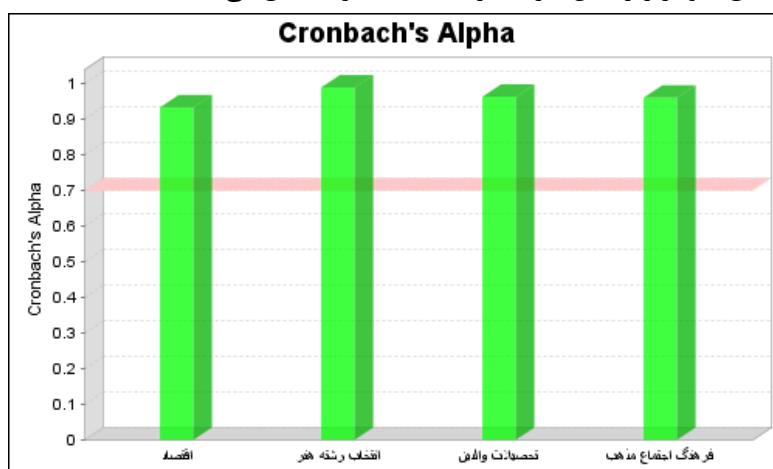
➤ **پارامتر CR:** برای پایایی مدل علاوه بر پارامت بار عاملی پارامتر CR نیز بایستی بررسی گردد که مقادیر آن برای هر متغیر بایستی بالای ۰.۷ باشد (Hair, 2022) که طبق نمودار زیر همه متغیرها، مقدار بالای ۰.۷ دارند.

شکل ۱: نمودار CR متغیرها

مقادیر Composite Reliability بالای ۰.۷ برای تمامی متغیرهای مستقل و وابسته در تحقیق ما نشان دهنده پایایی بالای مقیاسهای اندازه گیری است. این امر به این معناست که ابزارهای اندازه گیری مورد استفاده در این تحقیق به طور مداوم و قابل اعتمادی نتایج مشابهی را ارائه میدهند.

➤ **آلفای کرونباخ:** برای پایایی مدل آلفای کرونباخ بایستی مقدار بالای ۰.۷ برای همه متغیرها داشته باشد (Hair, 2022) که طبق نمودار زیر، این شرایط برای همه متغیرها صدق می کند.

شکل ۲: نمودار آلفای کرونباخ

مقادیر آلفای کرونباخ بالای ۰.۹ برای تمامی متغیرهای مستقل و وابسته در تحقیق ما نشان دهنده پایایی بسیار بالای مقیاس های اندازه گیری است. این امر به این معناست که ابزارهای اندازه گیری مورد استفاده در این تحقیق به طور بسیار قابل اعتمادی نتایج مشابهی را ارائه می دهند و از همسانی درونی بسیار بالایی برخوردار هستند. پایایی بسیار بالای مقیاس ها اهمیت زیادی در تحقیقات علمی دارد زیرا اطمینان می دهد که نتایج به دست آمده ناشی از خطاهای اندازه گیری نیستند و می توان به دقت و صحت آنها اعتماد کرد. این نتایج نشان می دهد که مدل تحقیق ما از اعتبار بسیار بالایی برخوردار است و می تواند به عنوان یک ابزار بسیار قابل اعتماد برای بررسی روابط بین متغیرها مورد استفاده قرار گیرد.

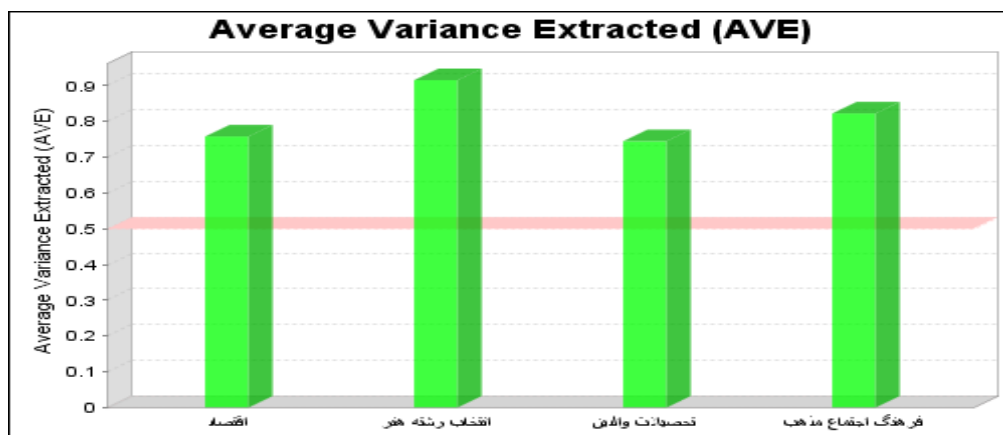
- **بررسی روایی (اعتبار) مدل:** در نرم افزار SmartPLS روایی و اعتبار مدل به دو گروه روایی واگرا و روایی همگرا تقسیم می شود که جهت روایی همگرا از پارامترهای CR و AVE و جهت روایی واگرا از جذر AVE استفاده می شود. (Hair, 2022)
- **پارامتر CR:** همانطور که در بخش پایایی هم مشاهده شد مقادیر این متغیر همه بالای ۰.۷ می باشد که مورد تایید می باشد در جدول زیر نیز، نرم افزار SmartPLS گزارش داده است.

	Cronbach's Alpha	rho_A	Composite Reliability	Average Variance Extracted (AVE)
اقتصاد	0.934	0.952	0.949	0.758
انتخاب رشته هنر	0.990	0.990	0.991	0.915
تحصیلات والدین	0.964	0.985	0.966	0.745
فرهنگ اجتماع م...	0.961	0.972	0.970	0.822

جدول ۲: پارامتر CR متغیرها

➤ پارامتر **AVE**: جهت روایی همگرا بایستی مقادیر این پارامتر برای همه متغیرها بالای ۰.۵ باشد (Hair, 2022) همانطور که در نمودار زیر مشخص است همه متغیرها این شرط را دارند.

شکل ۳: نمودار AVE متغیرها

در تحقیق ما، تمامی متغیرهای مستقل و وابسته دارای مقادیر AVE بالای ۰.۷ هستند. این امر نشان دهنده این است که مدل تحقیق ما نه تنها از روایی همگرای بالایی برخوردار است، بلکه شاخص های مورد استفاده به طور بسیار قابل اعتمادی متغیرهای پنهان را اندازه گیری میکنند.

➤ پارامتر جذر **AVE**: جهت تایید روایی واگرا، بایستی جذر AVE از ضریب همبستگی بین تمام متغیرها بیشتر باشد. (Hair, 2022) همانطور که در جدول زیر مشاهده می کنید مقدار این متغیر روی قطر اصلی است که از تمام مقادیر پایین تر از خود بیشتر است. (مقادیر پایین تر از قطر اصلی ضریب همبستگی بین متغیرها را نشان می دهد).

	اقتصاد	انتخاب رشته هنر	تحصیلات والدین	...فرهنگ اجتماع م
اقتصاد	0.871			
انتخاب رشته هنر	0.584	0.957		
تحصیلات والدین	0.867	0.663	0.863	
...فرهنگ اجتماع م	0.504	0.854	0.591	0.907

جدول ۳: پارامتر جذر AVE متغیرها

- **ضریب همبستگی بین متغیرها**: همانطور که در جدول زیر نمایش داده شده است بیشترین ضریب همبستگی با متغیر وابسته متعلق به متغیر مستقل فرهنگ -مذهب -اجتماع و پس از آن متعلق به متغیر مستقل تحصیلات والدین می باشد که به ترتیب برابر با ۰.۸۵۴ و ۰.۶۶۳ می باشد.

	اقتصاد	انتخاب رشته هنر	تحصیلات والدین	...فرهنگ اجتماع م
اقتصاد	1.000	0.584	0.867	0.504
انتخاب رشته هنر	0.584	1.000	0.663	0.854
تحصیلات والدین	0.867	0.663	1.000	0.591
...فرهنگ اجتماع م	0.504	0.854	0.591	1.000

جدول ۴: ضریب همبستگی متغیرها

عوامل فرهنگی-مذهبی-اجتماعی بیشترین تأثیر را بر انتخاب رشته هنر داشتند، با ضریب همبستگی ۰.۸۵۴. این نتیجه نشان می دهد که ارزشها و باورهای فرهنگی و مذهبی نقش مهمی در تصمیم گیری دانش آموزان برای انتخاب رشته هنر ایفا میکنند. این تأثیر میتواند به دلیل تأکید جامعه بر هنر به عنوان یک بخش مهم از فرهنگ و مذهب باشد. تحصیلات والدین نیز تأثیر قابل توجهی بر انتخاب رشته هنر داشتند، با ضریب همبستگی ۰.۶۶۳. این یافته نشان میدهد که والدینی که تحصیلات بالاتری دارند، احتمالاً ارزش بیشتری برای آموزش و پرورش هنری قائل هستند و این نگرش را به فرزندان خود منتقل میکنند. این تأثیر میتواند به دلیل دسترسی بیشتر به منابع آموزشی و فرهنگی در خانوادههای با تحصیلات بالاتر باشد. اقتصاد نیز با ضریب همبستگی ۰.۵۸۴ تأثیر مثبتی بر انتخاب رشته هنر داشت. این نتیجه نشان میدهد که وضعیت اقتصادی خانواده ها میتواند بر تصمیم گیری دانش آموزان برای انتخاب رشته هنر تأثیرگذار باشد. خانواده هایی که وضعیت اقتصادی بهتری دارند، ممکن است توانایی بیشتری برای حمایت مالی از فعالیتهای هنری فرزندان خود داشته باشند. این ضریب همبستگی ها نشان می دهد که عوامل فرهنگی-مذهبی-اجتماعی، تحصیلات والدین، و وضعیت اقتصادی هر سه نقش مهمی در انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان ایفا میکنند، اما تأثیر عوامل فرهنگی-مذهبی-اجتماعی بیش از دو عامل دیگر است. ارتباط قوی بین اقتصاد و تحصیلات والدین نشان میدهد که وضعیت اقتصادی خانواده ها تأثیر مستقیمی بر سطح تحصیلات والدین دارد. این ارتباط میتواند به دلیل دسترسی بیشتر به منابع آموزشی و فرصتهای تحصیلی در خانواده های با وضعیت اقتصادی بهتر باشد. این نتیجه نشان می دهد که بهبود وضعیت اقتصادی میتواند به افزایش سطح تحصیلات والدین و در نتیجه تأثیر مثبت بر انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر منجر شود. ارتباط متوسط بین اقتصاد و فرهنگ-مذهب-اجتماع نشان میدهد که ارزشها و باورهای فرهنگی و مذهبی می توانند تأثیری بر وضعیت اقتصادی خانواده ها داشته باشند. این نتیجه می تواند به سیاستگذاران کمک کند تا برنامه های آموزشی و فرهنگی مناسبی برای تقویت ارزشهای فرهنگی و مذهبی و بهبود وضعیت اقتصادی خانواده ها طراحی کنند. ارتباط متوسط بین تحصیلات والدین و فرهنگ-مذهب-اجتماع نشان می دهد که ارزشها و باورهای فرهنگی و مذهبی میتوانند تأثیری بر سطح تحصیلات والدین داشته باشند. این نتیجه می تواند به سیاست گذاران کمک کند تا برنامه های آموزشی و فرهنگی مناسبی برای تقویت ارزشهای فرهنگی و مذهبی و افزایش سطح تحصیلات والدین طراحی کنند. این یافته ها میتوانند به سیاست گذاران و برنامه ریزان آموزشی کمک کند تا برنامه های آموزشی و فرهنگی مناسبی برای تشویق دانش آموزان به انتخاب رشته هنر طراحی کنند.

- **آزمون معنی داری روابط:** برای بررسی معناداری روابط بین متغیرها، از آزمون T استفاده شد. نتایج نشان داد که دو متغیر فرهنگ، اجتماع و مذهب و متغیر تحصیلات والدین، تأثیر معناداری بر انتخاب رشته هنر دارد. در جدول زیر مقادیر P-Value و T-Value این آزمون توسط نرم افزار آماری SmartPLS گزارش داده شده است.

	Original Sampl...	Sample Mean (...)	Standard Devia...	T Statistics (O/...	P Values
اقتصاد -> انتخاب رشته هنر	0.058	0.064	0.087	0.665	0.506
...تحصیلات والدین -> انتخاب ر	0.189	0.188	0.096	1.977	0.048
...فرهنگ اجتماع مذهب -> انتخا	0.714	0.712	0.034	20.808	0.000

جدول ۵: آزمون معنی داری روابط

متغیر مستقل فرهنگ-مذهب-اجتماع با P-Value تقریباً صفر، نشاندهنده رابطه معنادار قوی با متغیر وابسته انتخاب رشته هنر است. این نتیجه بیانگر آن است که ارزشها و باورهای فرهنگی و مذهبی نقش مهمی در تصمیمگیری دانش آموزان برای انتخاب رشته هنر ایفا می کنند. همچنین، متغیر مستقل تحصیلات والدین با P-Value برابر با ۰.۰۴۸ نیز رابطه معناداری با انتخاب رشته هنر دارد. این نتیجه نشان میدهد که سطح تحصیلات والدین میتواند تأثیر قابل توجهی بر تصمیمگیری دانشآموزان برای انتخاب رشته هنر داشته باشد. با این حال، مقدار P-Value متغیر اقتصاد با انتخاب رشته هنر بالاتر از ۰.۰۵ است که نشاندهنده عدم وجود تفاوت معنادار بین این دو متغیر است. این نتیجه بیانگر آن است که وضعیت اقتصادی خانوادهها تأثیر معناداری بر انتخاب رشته هنر توسط دانشآموزان ندارد.

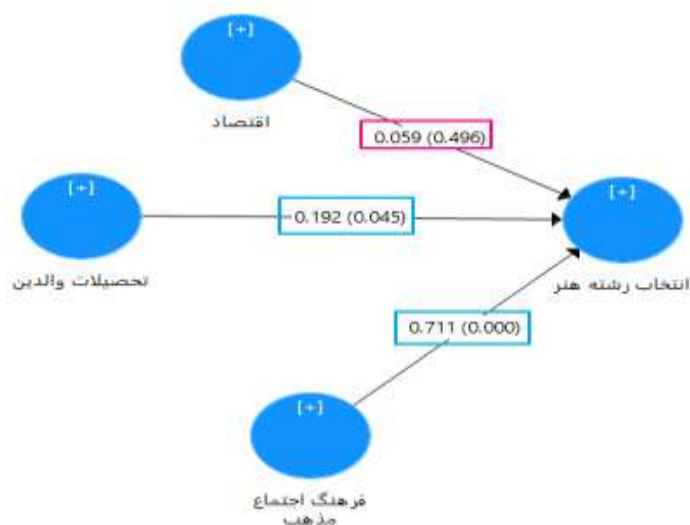
پارامتر Q^2 : مقدار Q^2 که فقط برای متغیرهای وابسته می باشد در مدل آماری ما طبق جدول زیر برابر با ۰.۶۵۶ می باشد که می تواند یک مدل پیش بینی کننده خوبی باشد. پژوهشگران از مقدار Q^2 برای اعتبارسنجی مدلهای خود استفاده می کنند تا اطمینان حاصل کنند که ساختارها و روابط مشخص شده در مدل می توانند به طور دقیق نتایج را پیش بینی کنند. این امر به ویژه در زمینه هایی مانند بازاریابی، علوم اجتماعی و تحقیقات تجاری که دقت پیش بینی بسیار مهم است، اهمیت دارد. (Hair, 2022)

	SSO	SSE	$Q^2 (= 1 - SSE/SSO)$
اقتصاد	888.000	888.000	
انتخاب رشته هنر	1,480.000	509.698	0.656
تحصیلات والدین	1,480.000	1,480.000	
...فرهنگ اجتماع م	1,036.000	1,036.000	

جدول ۵: پارامتر Q^2

- خروجی گرافیکی نرم افزار SmartPLS : بعد از اجرای نرم افزار خروجی زیر نمایش داده می شود که در خروجی کاملاً مشخص است عامل فرهنگی – اجتماعی-مذهبی با ضریب تأثیر ۰.۷۱۱ بیشتر تأثیر روی متغیر وابسته انتخاب رشته هنر داشته و بعد از آن تحصیلات والدین با ضریب تأثیر ۰.۱۹۲ بر روی متغیر وابسته انتخاب رشته هنر تأثیر داشته است و متغیر مستقل اقتصاد تأثیر معنی داری بر روی متغیر وابسته انتخاب رشته هنر نداشته است.

شکل ۴: نمودار خروجی مدل آماری

۴- نتیجه گیری:

نتایج این تحقیق نشان داد که عوامل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی بیشترین تأثیر را بر انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر دارند. این عوامل به طور قابل توجهی بر تصمیم گیری دانش آموزان تأثیرگذار بوده و نقش مهمی در جهت دهی به انتخاب های تحصیلی آنها ایفا می کنند. علاوه بر این، تحصیلات والدین نیز تأثیر مثبتی بر انتخاب رشته هنر داشت. دانش آموزانی که والدین آنها دارای تحصیلات بالاتری بودند، تمایل بیشتری به انتخاب رشته هنر نشان دادند. با این حال، این تأثیر به اندازه عوامل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی قوی نبود. در نهایت، متغیر اقتصادی تأثیر معنی داری بر انتخاب رشته هنر نداشت. این نشان می دهد که وضعیت اقتصادی خانواده ها نقش تعیین کننده ای در انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر ایفا نمی کند و سایر عوامل بیشتر مورد توجه قرار می گیرند. مقدار Q^2 برابر با ۰.۶۵۶ نشان دهنده این است که مدل آماری ما توانایی بالایی در پیش بینی نتایج دارد. این مقدار بالاتر از ۰.۵ است که به عنوان یک معیار عمومی برای مدل های پیشبینی کننده خوب در نظر گرفته میشود. به عبارت دیگر، مدل ما قادر است با دقت بالایی نتایج را پیش بینی کند و این امر به اعتبار و قابلیت اطمینان مدل افزوده است.

۵- پیشنهادات:

برای تحقیقات آینده، می توان متغیرهای دیگری را نیز در نظر گرفت تا تأثیرات بیشتری بر انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر بررسی شود. برخی از این متغیرها عبارتند از: عوامل روانشناختی (شامل انگیزه ها، علایق، و شخصیت دانش آموزان)، عوامل آموزشی (کیفیت و دسترسی به آموزش هنر در مدارس، تأثیر معلمان و برنامه های درسی)، عوامل محیطی (تأثیر دوستان و همسالان، محیط مدرسه و جامعه)، عوامل تکنولوژیکی (دسترسی به منابع آموزشی آنلاین و ابزارهای دیجیتال مرتبط با هنر)، عوامل جغرافیایی (تأثیر محل زندگی و دسترسی به مراکز آموزشی و فرهنگی)، این متغیرها می توانند کمک کنند تا دید جامع تری از عوامل مؤثر بر انتخاب رشته هنر توسط دانش آموزان دختر به دست آورد و نتایج تحقیق را بهبود بخشید.

۷-منابع:

۱. بهرامی عیسی آبادی، شکوفه و پناهی دهنوی، مریم و فرج زاده دهکردی، مریم و مولوی وردنجانی، فاطمه، ۱۳۹۸، تأثیر وضعیت اقتصادی خانواده بر وضعیت تحصیلی دانش آموزان، چهارمین همایش ملی روانشناسی و علوم تربیتی.
۲. شهلا رضایی، مستوره منوچهری ، هانیه سلیمانی ،بهار ۱۴۰۱ شماره ۱۰ ، بررسی تأثیر ارزش ها و جایگاه اجتماعی و تحصیلی خانواده بر انتخاب رشته تحصیلی دانش آموزان.
۳. عزیزی، زینب، ۱۳۹۸، بررسی جایگاه تحصیلات والدین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، کنفرانس ملی پژوهش های حرفه ای در روانشناسی و مشاوره با رویکرد دستاورهای نوین در علوم تربیتی و رفتاری «از نگاه معلم»، میناب.
۴. میلانی، شهلا، ۱۴۰۲، بررسی تأثیر والدین بر پیشرفت تحصیلی و یادگیری دانش آموزان، نهمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم تربیتی، روانشناسی و مشاوره.
5. Cheung, G. W., Cooper-Thomas, H. D., Lau, R. S., & Wang, L. C. (۲۰۲۴). Reporting reliability, convergent and discriminant validity with structural equation modeling: A review and best-practice recommendations. *Asia Pacific Journal of Management*, ۴۱(۲), ۷۸۳-۷۴۵. <https://doi.org/10.1007/s09871-023-10490-y>.
6. Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (۲۰۲۲). *A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)*. Sage Publications.

Examining the Perspectives of Iranian Families on Art Education in Iran

Fataollah zarekhalili

Assistant professor ,shiraz university,college of art and architecture

nadia badali

postgraduate student, ,shiraz university

Abstract:

Choosing a field of study is one of the most important decisions students make during their education, shaping their career and future. This study aims to examine the perspectives of Iranian families on art education in Iran and its impact on the choice of art as a field of study by female students in Marvdasht city. The main objective of this study is to identify the variables that have the greatest influence on this choice. For this purpose, a questionnaire with 40 questions was prepared, with each set of 10 questions related to one of the research variables. This questionnaire was completed fully and without errors by 148 students. Data analysis was conducted using confirmatory factor analysis and Smartpls software. The results showed that cultural, social, and religious factors had the greatest impact on the choice of art as a field of study, followed by parental education. While economic variables had a correlation coefficient of 0.584 with the choice of art, they did not have a significant impact on students' choice of field. These findings indicate that in a society where culture and religion play a significant role, these factors can have a considerable influence on students' educational decisions. The use of the Q^2 parameter to evaluate the predictive power of the models also showed that the model used has high predictive power.

Keywords: Choice of Art Field, Confirmatory Factor Analysis, Cultural and Social and Religious Factors, Parental Education, Economy